

[illegible]

UČNO SPRIČEVALO S PODPISOM UČNEGA GOSPODARJA FRANCA GORŠIČA

DOM IN DRUŽINA

PAVLINA IN IVAN MILAVEC
NA POROČNI DAN

14. maja 1899 se je oženil s Paulo Jarec,
Pavlinο (1876–1953) s sv. Katarine – Topola.
V zakonu se jima je rodilo devet otrok:

1. Ivan Viktor (Ivanček), 23. 7. 1900–13. 8. 1909
2. Jožef (Pepček), 8. 3. 1902–17. 7. 1909
3. Pavla (Pavli), 5. 7. 1903–29. 11. 2000
4. Marija (Mara), 27. 8. 1905–4. 10. 2010
5. Stanislav Boris (Stane), 8. 10. 1908–23. 5. 1957
6. Marita, 28. 7. 1910–11. 2. 1998
7. Viktor, 5. 9. 1912–1. 2. 1913
8. Božidar Jernej (Bož), 28. 9. 1913–27. 3. 1988
9. v sili škričena deklica, 17. 9. 1915–17. 9. 1915.

Hči Pavli je venikokrat pripovedovala, da je bil oče izredno vesele narave, bolj malo podobno svojemu bratu Francu, ki je bil globoko veren in je bil tudi urednik Mohorjeve družbe. Podobna sta si bila le po dobroti. Očetovo najdelečje veselje so bili glasba, petje in ples. Sam si je izdelal pesmarico, v katero si je zapisoval besedila in note. Najbolj Rokodelski dom. Svojo ženo Pavlino je takrat čisto na blizu v visokim ovratnikom in nabrano kralo s pasom. Tudi bila v pasu bolj široka, zato si je večkrat sposojala »šnir« so jih zatezovali!

ROKOPIŠNA PESMARICA
IZ ZAPUŠČINE

DRUŽINA MILAVEC OKROG LETA 1910: OČE IVAN, MAMA PAVLA,
OTROCI IVAN (R. 1900), JOŽEF (R. 1902), PAVLA (R. 1903) IN MARA (R. 1905)

Hči Pavli je pravila: le te za nas, za vse Bežigrad je bil praznik, kadar je kdo izzigotiv-
oval. Kakale so le še na visoki obisk devet gospodov, ki sta vedno pripešcala
skupaj. Bila sta Franc Kirmovec (1878–1964) in Stanko Premrl (1880–1965). Pri-
hajala sta kolavadirigirale, jih strokovno pregledat. Otroci nimali nikoli zamudili
njunega prihoda po strmeh makadamskem klančnu z Linhartova pa mimo vrta
v našo hišo. Nestrpno smo ju pričakovali, predvsem Kirmovec. Bil je doberhoten
mož, pred obiskom si je svoje žepe napolnil z bonboni. Veselo nam jih je delil in
se smejal nasprotno navdušenju in skakanju okoli njega. Kmalu zatem je Bežigrad
že lahko poslušal melodije, ki so bučale iz jame. Tako smo rekli prostoru, kjer smo
živel. v jami.

Hčerki Pavli je v lepem spominu ostalo tudi popotovanje na Krk na Hrvaškem, kjer je oče Ivan izdeloval orgle za Pumat. To so bile že njegove druge orgle za Krk. Pavli je imela devet let. Ker je bila najstarejša in najbolj pridna, jo je vzel s seboj. Dobro se je spominjala vožnje z ladjo po valovitem morju. Takrat je prvič videla, da je očeta stahin.

Recluse moi stèle!

[illegible]

PRELIUBI MOJ ATEKI!

DRUŽINSKI GROB NA ŽALAH

Cerkvene orgle – dela Tvoja
ki vdahnil si jim čuvstva svoja,
glasove dvigajo naj k Bogu
da duša Tvoja v rajskem krogu
nebeških orgel sladke glase
poslušala bo večne čase.

Očetu Ivanu je bilo prav pomembno šolanje njegovih otrok. Hči Pavli je pravila: »Z Maro, oče jo je klical Milica, niso imeli najboljših spraveč. Ravno takrat, ko smo dobili spravečala, je postavljal otrok v Zireh. Mami je že prej naročil, naj ga obvešča o najinih šolskih uspehih. Z Maro sva zato očetu mami vsaka napisati dolga pisma, naštetii vse predmete in rede in poročati, kako je doma. Obema je odgovoril, da je zelo žalosten in da pričakuje, da se bosta poboljšali. Konec šolskega leta sem se res odločila, da bom najini spravečali izboljšala. Zavzeto sem radirala in popravljala rede, v Marino spravečalo sem z radirko naredila kurnjke. Uršulinke so se odločile za kazeni: morala je ponajvati razred, čeprav ni imela nobene nezadostne ocene. Nikoli mi ni odpustila. Mami je sploh imela smelo. Enkrat je v šoli odprla neka vrata, ki jih ne bi smela, vide-la, češar tudi ne bi smela, in k njim se samo za slabi red kar deževali po njej. Ubožica, nedolžnemu otroku so priskrutili šolo.«

Ivan Milavec

izdelovatelj
cerku. orgel

Ljubljana, Linhartova ulica 14

1426 12

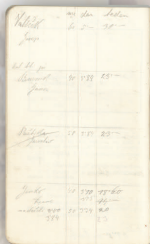
DELAVNICA

Iz pete številke Cerkvenega glasbenika leta 1911 na str. 38 izvem, da se je mojster Ivan Milavec v začetku maja z svojo družino preselil iz Cerkevne ulice v Trnovem na Linhartovo 14, ki je za starim ljubljanskim pokopališčem sv. Krištofa. Za Bežigradom si je malo stran od ceste sezidal hišo: na levi z zasilnim stanovanjem, na sredi s prostorom za sestavljanje orgel, na desni strani pa delavnico. Po prvi svetovni vojni so na zahtevo občine morali prezidati orglarsko delavnico v stanovanju za primorske begunce, ki so napolnili hišo do zadnjega kotička. Leta 1969 je hišo odkupilo gradbeno podjetje Obnova. Čeprav je stavba takrat že razpadala, je v njej živelo še 11 podnajemnikov. Leta 1975 so staro Milavčovo delavnico dokončno podrl.

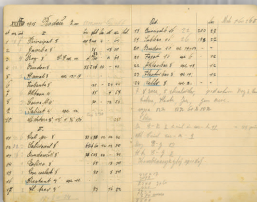
O Milavčevem prvem delu je pisal orglarski strokovni kritik p. Hugolin Sattner jako laskavo očno, ki naj iz nje povzamem samo nekaj stavkov (CG 1904, str. 78): »G. župnik Peter Bohinjec je bil toliko pogumen, da je nove orgle ... izročil g. Ivanu Milavcu in ne bo se kesal ... Intonacija je naravnost izborna ... Principali so primerno krepki voditelji manualov, flavte prijazne, žive, vendar mehke, Gamba krasno rezoča ... Aelolina skrajno nežna, z njo divno treslja Unda maris. Cello z lesa je ravno primeren za nežne izpremene, nad vse lep, krepak, rezoč pa je Violon ... Dolgo časa sem se nudi pri orglah in spoznal, da je v njih v resnici Goršičev duh in da je g. Milavec vreden učenec in naslednik Goršičev ... Ta poizkus je pokazal, da se gosp. Milavcu brez skrbi izroča orgle v delo in da imamo od sedaj v Ljubljani orglarskega mojstra.«

Franc Kimovec (CG 1915, str. 48) dodaja: »Vsakaterih posameznih orgel ne moremo tukaj zasledovati in jih posebej ocenjati; vendar pa bi zopet ne bilo prav, ako bi vse prezrli; zato vsaj markantnejša dela - v kolikor so pisatelju tega člančiča znana - na kratko omenimo.

Prve orgle, ki so nadarjenost Milavčeve glede intonacije v posebno lepi luči pokazale, so orgle v kn. šk. zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu, ki po intonaciji - čeprav ne po številu registrov - spadajo v prvo vrsto orgel na Kranjskem.

BELEŽKA Z NAVEDBO DVEH
KASNEŠIH ORGLARJEV,
JOSIPA VALIČKA IN
FRANCA JENKA

NAČRT ZA ORGLE V RADEČAH

NEKDANJA MILAVČEVA DRUŽINSKA HIŠA IN DELAVNICA
NA LINHARTOVI ULICI 14 V LJUBLJANI LETA 1975

Poleg drugih večjih in manjših orgel naj omenim petnajsto delo - male orglice z devetimi izpremeni v Dolu pri Ljubljani, ki sem jih menda le en ali dvakrat čul, pa se mi je njih izrazita intonacija vsled mnogih izrednih kombinacij, ki se dajo doseči, posebno v spomin vtisnila, kakor se mi je tudi v spomin vtisnila intonacija orgel pri Sv. Jakobu ob Savi, največ zaradi salicionala, ki je precej preoster, dasi so sicer orgle prav dobre, tako da sem imel nedavno, ko sem si šel spotoma orgle ogledovat, velik užitek pri njih.

Eno največjih Milavčevih del so orgle v župni cerkvi na Bledu z 28. oz. 32. registri, ki jih kolavdacija (Premrl) imenuje impozantno, dotlej najbolj uspelo Milavčovo delo. In res je v njih nakopičenega toliko bogastva, da se more skoraj neizčrpljivo imenovati. Kedar prideš k njim, se ti gotovo kaj novega pokaže.

Poleg tega ta močoini, impozantni pleno, da se cerkev potresa kakor Sinaj ob grmenju in bučanju nebeskih trobent. In vendar ne moreš reči, da je ta čudovita močoinost neprijetna, ne, ampak nepričakovano blagodejno in naravnost pomirljivo učinkuje, neko veselo, slovesno, radostno razpoloženje v človeku buja; zlasti če še junaški jezičniki zatrobijo, takoj vsakdo čuti: praznik je, pa velik. Pleno teh orgel dosega in morebiti celo prekaša le še pleno novih orgel v župni cerkvi v Zireh.«

Ivan Milavec

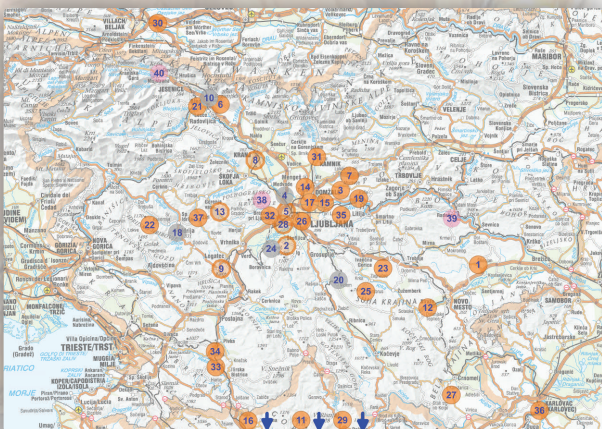
izdelovatelj
cerku. orgel

Ljubljana, Linhartova ulica 14

1426 12

ORGLE

Opus	Leto dovršitve	čas	Kraj	Man. /št. reg.
01	1904	jeseni	Škocjan pri Dobravi	2/16
02	1905	za veliko noč	Tomišelj	2/14
03	1905	november	Vrhopolje pri Moravčah	1/10
04	1906	za majnik	Št. Vid – Zavod sv. Stanislava	2/17
05	1906	majnik	Rožnik – Ljubljana	2/9
06	1906		Bežunje (na Gorenjskem)	2/18
07	1907		Krašnja	1/11
08	1907	julij	Šmarin (Krani)	2/27
09	1907	avgust	Logatec	2/18
10	1907	v decembru	Breznica	2/18
11	1908		Košljun (otok Krk)	1/10
12	1908	17. julij	Vavta vas (Dolenjska)	1/12
13	1908	21. avgust	Lučine	1/12
14	1908	10. oktober	Trzin	1/9
15	1908	18. julij	Dot (pri Ljubljani)	2/10
16	1909		Beli (otok Cres)	1/6
17	1909		Št. Jakob ob Savi	2/18
18	1909		Idrija	2/23
19	1909		Kresnice	1/10
20	1910	2. junij	Dobrepolje – Sv. Anton	1/10
21	1910	avgust	Bled	2/32
22	1910	9. november	Vojsko	1/8
23	1910		Sela pri Šumberku	2/14
24	1911	26. februar	Presejre	2/15
25	1911	12. april	Ambrus	2/11
26	1912	10. februar	Ljubljana – stolnica	3/52
27	1912		Orglarska šola v Ljubljani	2/12
28	1912		Vič – Ljubljana	2/30
29	1912	december	Punat (otok Krk)	2/15
30	1913	marec	Skočidol (Gottestatal)	2/10
31	1913	7. november	Kamnik	2/33
32	1913	15. november	Dobrova pri Ljubljani	2/19
33	1913	18. december	Prem	2/16
34	1913	17. december	Šmihel pri Nadanjem selu	1/8
35	1914	17. maj	Janče	2/10
36	1914	15. julij	Karlovac	2/19
37	1914	5. december	Ziri	2/38

- 38 1914-1915 11-15. april Sv. Katarina (Topol) 2/10
 *Zadnji vpis v opusno knjižico. Orgle je dokončal Ivan Naraks (1869-1924).
 39 1915 Radeče 2/24
 *Orgle so vpisane v opusno knjižico kot op. 39. Orgle niso bile izdelane.
 40 1916 Dovje 2/21
 * Opus ni vpisan v opusno knjižico. Orgle so bile ob smrti Ivana Milavca v delu in jih je dokončal Ivan Naraks.

ŠKOCJAN (1)

GORENJI
LOGATEC (9)

SKOČIDOL /
GOTTESSTAL (30)

ŽIRI (37)

Ivan Milavec

izdelovatelj
cerkv. orgel

Ljubljana, Linhartova ulica 14

1426 12

LJUBLJANSKA STOLNICA

ORGLE
LJUBLJANSKE
STOLNICE

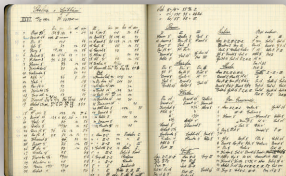
Franc Kimovec v Cerkvenem glasbeniku (april 1915, letnik 38, št. 4, str. 48–51) o stolnih orglah zapiše sledeče: »O orglah v ljubljanski stolnici se je marsikaj govorilo. Kolavdacija o njih se je zelo ugodno iztekla. In v resnici so posamezni registri jako lepi, voljni, za kombinacije karseda pripravljeni, za spremljanje in za soloigro imaš toliko bogastva nakopičenega, da tudi organist, ki jih ima vedno pod roko, vsak dan kaj novega najde. Poleg tega ni noben register v nobeno smer pretiran, da se ni treba bati, da bi ti katerakoli barva vse druge požrla. Vendar pa pleno sam na sebi ni tako dober kakor npr. na Bledu ali v Zürich. Ne manjka sicer moči – se zdi – pa da se glas ne razlije, ne splava po cerkvi, kakor da bi bil nekoliko zastrt, kakor da neka sila nazaj drži, da se ne more prosto razviti. Vzrok temu so stare omare, veliko pretnesne za to novo veliko dispozicijo, tako da so se morale orgle v srednji omari v tri nadstropja razpostaviti; v stranskih dveh so pa tudi pedalne piščali zaprte in natrane kakor slanki v sodu. Za piščali je najboljše, če imajo nad seboj popolnoma odprt prostor, da se more resonanca, ki je od nje največ odvisno, čisto prosto razviti. Zlasti je to za oni manual potrebno, ki naj orglam moč, bliš in sijaj daje; ta naj bo spredaj in na vrhu – če le moč – popolnoma prost. Ali če se že kaj še nadenj postavlja, naj bo vsaj en dober

meter nad najvišjo piščaljo dotičnega manuala še praznega prostora, da se more resonanca vsaj nekoliko razviti. V stolnici prve piščali prvega manuala, ki naj celim orglam moč in sijaj daje, stoje dobrih 30 cm globoko za steno, tako da glas ne more naravnost v cerkev, ampak se ob tej sprednji steni ubija. Kar ga že ostane, nima nikjer prostora, da bi razvil resonanco, zakaj takoj nad I. manualom stoji II. manual in nad tem tretji. Skoraj gotovo bi bilo ob sedanjem neugodnem stanju za orgle bolj ugodno, če bi I. in II. manual zamenjala svoja mesta. Brez dvoma bi tudi kaka 2–3 poltone širše nego principal menzurirana in glede števil vrst bogatejša mikstura to pomanjkanje za resonanco potrebnega prostora vsaj nekoliko nadomestila. Tu imamo pa miksturo dva poltona ožje menzurirano nego je principal; menzura je torej za c. 48.2 mm namesto 57.4 mm v premeru, ako bi bila dva poltona širša nego principal; razloček je očividni in bi bil glede gostote in polnosti brez dvoma tudi občuten. Jako dobro bi gotovo tudi učinkovalo in orgelskemu tonu v plenu kljub neugodnemu prostoru več voluminoznosti dalo, če bi se bil privzel v I. manualu še en principal 8', pa zelo široke menzure, kakih 5 poltonov širše nego je sedanjí principal 8' v I. manualu, torej 185–190 mm, zraven se pa prav mehko intoniral.«

PROČELJE PRED LETOM 1911

ZAPIS O STOLNIH ORGLAH V MILAVČEVI BELEŽKI

Ivan Milavec
v Ljubljani 1911
op. XXVI.

BREZ

OMARA

BESED

IGRALNIK

MEHOVJE

PIŠČALI I., II. in III. MANUALA

SAPNICE IN PEDALNE PIŠČALI

